

Наталія Стовпник

*старший викладач кафедри філологічних
та природничих дисциплін ЦМО ІМСО, м. Київ*

ПРОБЛЕМНЕ ЗАНЯТТЯ ЯК ВИД ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Проблемне заняття, як один із численних видів інтерактивного навчання, є надзвичайно продуктивним способом здобуття знань студентами-іноземцями. Воно ґрунтується на методі інтелектуального спонукання, ставлячи студента в позицію дослідника, творця. Головна ж функція проблемного заняття – розвиток творчого мислення, творчого підходу до діяльності.

Як стверджують сучасні дослідники, «...проблемне навчання є не стільки педагогічною технологією, скільки методикою або навіть підходом до навчання, і залежно від рівня тієї чи іншої своєї складової може служити різним цілям і застосовуватися в різних педагогічних технологіях» [1, с. 494].

Категорії проблемного заняття – це проблемне запитання, проблема як така, завдання, ситуація. Для того, щоб з'ясувати, як саме в інтерактивному навчанні можуть бути використані принципи проблемного заняття, необхідно звернутися до короткого визначення цих категорій. Ознакою проблемного запитання є прихована суперечність. Вона відкриває можливість отримання неоднотипних відповідей. Тут немає готової схеми вирішення проблеми і пропонується самостійний аналіз ситуації. Однак, студенти мають володіти таким обсягом вихідних знань і способів діяльності, щоб самостійно досягнути потрібного результату. Запитання, на яке вже існує готова відповідь і яке вимагає простого відтворення знань, не є проблемним. Завдання має на меті отримання рішення, що розв'язує проблему, воно має декілька різновидів: пізнавальне завдання, спрямоване на здобуття знань або способів рішення, яких не вистачило; тренувальне завдання виробляє навички застосування певних прийомів; практичне завдання. Прихована у проблемному завданні суперечність може бути вирішена, якщо студент володіє таким рівнем знань, способів діяльності, котрі є достатніми для того, щоб розпочати пошук невідомого йому результату, водночас, сама проблема втрачає для нього значення.

Слід зауважити, що на підготовчому відділенні навчання студентів-іноземців має свою специфіку: відсутність спільної мови викладача і слухача на початковому етапі, недостатність «міжкультурної комунікативної компетентності» слухачів [2, с. 66]. Тільки згодом, коли слухачі починають оволодівати базовими знаннями мови, яку вивчають під керівництвом викладача, кропіткою самостійною роботою вдома, викладач стає активним учасником діалогу, і слухачі при звичаються до діалогової форми навчання, що дуже важливо, і дає їм змогу використовувати мовні знання у висловлюваннях, більш чітко формулювати запитання-відповіді. На цьому етапі завдання викладача – поглиблювати у слухачів мотивацію до навчання. Відтак, використання проблемного заняття починається тоді, коли слухачі вже володіють мінімальним базовим знанням мови, мають необхідний об'єм лексики для участі в діалозі, який пропонує викладач, і є його активним учасником. Поступово з розширенням лексичного об'єму і базових знань з граматики з'являється можливість використовувати більш складні інтерактивні форми навчання.

Результати досліджень довели, що проблемне заняття забезпечує можливість творчої участі студентів у процесі засвоєння нових знань, формуванні пізнавальних інтересів і творчого мислення, високого ступеню засвоєння знань.

Література

1. Журавська Н.С., Гудович А.В., Росінська А.М. Методика проблемних занять: наукові дослідження // «Молодий вчений»: наук. журнал, 2018. – вип. 4 (56). – С. 493–494.
2. Калашнік Н. В. Особливості освітньо-виховної роботи з іноземними студентами у вищих медичних навчальних закладах України / Н. В. Калашнік // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. – 2016. – Вип. 1. – С. 60-66.